

37.

Na osnovu člana 55 stav 2 i člana 63 stav 2 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

NAREDBA

O PREDUZIMANJU MJERA ZA SPREČAVANJE UNOŠENJA ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA TRANSMISIVNIH SPONGIOFORMNIH ENCEFALOPATIJA I BOLESTI ŽIVOTINJA KOJE SE MOGU PRENIJETI NUS PROIZVODIMA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA U CRNU GORU □

("Službeni list Crne Gore", br. 005/20 od 28.01.2020)

1. Radi sprečavanja unošenja zarazne bolesti životinja transmisivnih spongioformnih encefalopatija (u daljem tekstu: TSE) u Crnu Goru, zabranjuje se uvoz pošiljki:
 - 1) goveda;
 - 2) ovaca i koza;
 - 3) sjemena i oplodjenih jajnih ćelija:
 - ovaca i koza,
 - goveda;
 - 4) hrane porijeklom od preživara (goveda, ovaca i koza) iz država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim i neodređenim rizikom od bovine spongioformnih encefalopatija, i to:
 - svježeg mesa;
 - mljevenog mesa;
 - mehanički otkošćenog mesa (u daljem tekstu: MOM);
 - mesnih preradevina;
 - proizvoda od mesa,
 - topljene životinjske masti;
 - čvaraka;
 - želatina;
 - kolagena;
 - obrađenih želudaca, bešike i crijeva;
 - 5) životinja koje pripadaju familiji jelena (Cervidae), kao i hrane porijeklom od ovih životinja;
 - 6) nus proizvoda životinjskog porijekla koji potiču od goveda, ovaca i koza, koji su razvrstani u materijal kategorije 1, materijal kategorije 2 i materijal kategorije 3, osim svježe i obrađene kože;
 - 7) dobijenih proizvoda od nus proizvoda životinjskog porijekla (u daljem tekstu: dobijeni proizvodi) iz podtačke 6) ove tačke, osim želatina i kolagena dobijenih od kože i derivata masti;
 - 8) hrane za životinje, osim za kućne ljubimce uključujući žvakalice i poboljšivače ukusa, koja sadrži dobijene proizvode iz podtačke 7) ove tačke;
 - 9) hrane za kućne ljubimce, uključujući žvakalice i poboljšivače ukusa;
 - 10) specifično-rizičnog materijala (u daljem tekstu: SRM) datog u Prilogu 1, kao i hrane porijeklom od goveda, ovaca i koza koja sadrži SRM;
 - 11) goveda koja su rođena ili gajena na teritoriji Ujedinjenog kraljevstva do 1. avgusta 1996. godine;
 - 12) posljednjeg potomstva ženki goveda zaraženih sa TSE, odnosno ovaca i koza kod kojih je potvrđeno prisustvo bovine spongioformne encefalopatije (u daljem tekstu: BSE), koje je rođeno tokom prethodne dvije godine ili tokom perioda koji je usledio poslije prvih kliničkih simptoma početka bolesti.
2. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 1) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ako se sertifikatom koji prati pošiljku potvrđuje sljedeće:
 - 1) za države ili regione sa zanemarljivim BSE rizikom:
 - životinje su rođene i neprekidno uzgajane u državi ili regionu ili državama ili regionima klasifikovanim kao države ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sljedeća goveda:
 - a) svi slučajevi BSE,
 - b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili
 - c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 2 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja slučaja BSE, i

- ako je u državi bilo domaćih slučajeva BSE, životinje su rođene:

- a) poslije datuma od koga se efektivno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (u daljem tekstu: OIE), ili
- b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg slučaja BSE ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 3 pod a) ove podtačke;

2) za države ili regione sa kontrolisanim BSE rizikom:

- država ili region klasifikovanim kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sledeća goveda:

- a) svi slučajevi BSE,
- b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili
- c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 2 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja BSE slučaja,

- životinje su rođene:

- a) poslije datuma od koga se efektivno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, ili
- b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg slučaja BSE ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 3 pod a) ove podtačke;

3) za države ili regione sa neodređenim BSE rizikom:

- država ili region klasifikovanim kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,

- ishrana preživara mesno-koštanim brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, zabranjena, kao i da se ta zabrana efikasno sprovodi u državi ili regionu,

- životinje su obilježene trajnim sistemom obilježavanja, koji omogućava sledljivost do majke i stada porijekla i nijesu sledeća goveda:

- a) svi slučajevi BSE,
- b) sva goveda koja su tokom svoje prve godine života uzgajana zajedno sa slučajevima BSE i za koja je epizootiološkim ispitivanjem utvrđeno da su tokom tog perioda konzumirala istu potencijalno kontaminiranu hranu, ili
- c) ako se iz rezultata ispitivanja iz alineje 3 pod b) ove podtačke ne može izvući zaključak, sva goveda rođena u istom stadu kao i slučajevi BSE i to u periodu 12 mjeseci od datuma rođenja BSE slučaja,

- životinje su rođene:

- a) najmanje dvije godine poslije datuma od kojeg se efikasno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE, ili

b) poslije datuma rođenja zadnjeg domaćeg BSE slučaja ako je rođen poslije datuma zabrane ishrane iz alineje 4 pod a) ove podtačke.

3. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 2) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ovaca i koza:

- 1) koje su rođene i neprekidno uzgajane na gazdinstvu na kome nikada nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovao, odnosno kada su u pitanju ovce i koze za priplod - koje su neprekidno od rođenja ili u posljednje tri godine uzgajane na gazdinstvu koje u posljednje tri godine ispunjava sledeće uslove:
 - koje je pod stalnom veterinarskom nadzorom,
 - na kome nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovao,
 - na kome su sve uginule i ubijene životinje starije od 18 meseci ispitane na skrepi ovaca propisanim metodama u skladu sa Kodeksom OIE,
 - na kome se životinje obeležavaju trajnom identifikacionom oznakom u sistemu obeležavanja i identifikacije ovaca i koza, koji omogućava da se utvrdi njihovo kretanje i porijeklo do majke i stada porijekla,
 - na koje se uvode koze i ovce koje potiču sa gazdinstva koje ispunjava uslove iz ove podtačke, izuzev ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;
- 2) koje potiču sa gazdinstva na kome nijedan slučaj skrepinja kod ovaca nije dijagnostikovao u poslednjih šest meseci - u slučaju ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa.

4. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 3) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke, i to:

- 1) sjemena i oplodjenih jajnih ćelija ovaca i koza koji potiču od životinja koje su neprekidno od rođenja, odnosno poslednje tri godine uzgajane na gazdinstvu koje u poslednje tri godine ispunjava sledeće uslove:
 - koje je pod stalnim veterinarskim nadzorom,
 - na kome nijedan slučaj skrepi ovaca nije dijagnostikovao,
 - na kome su sve uginule i ubijene životinje starije od 18 meseci ispitane na skrepi ovaca metodama propisanim Kodeksom OIE,
 - na kome se životinje obeležavaju trajnom identifikacionom oznakom u sistemu obeležavanja i identifikacije ovaca i koza, koji omogućava da se utvrdi njihovo kretanje i porijeklo do majke i stada porijekla,
 - na koje se uvode samo ovce i koze koje potiču sa gazdinstva koje ispunjava uslove iz ove podtačke, izuzev ovaca ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;
- 2) sjemena ovnova koje je sakupljeno od mužjaka koji su ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa i oplodjenih jajnih ćelija ovaca koje potiču od ženke ARR/ARR prionsko-proteinskog genotipa;
- 3) sjemena i oplodjenih jajnih ćelija goveda, ukoliko su seme, odnosno "in vivo" dobijene oplodjene jajne ćelije goveda sakupljeni i sa njima se postupalo u skladu sa preporukama Međunarodnog udruženja za embrio transfer i OIE.

5. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 4) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke ako se sertifikatom, koji prati pošiljku potvrđuje sledeće:

- 1) za države ili regione sa zanemarljivim BSE rizikom:
 - država ili region klasifikovana kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom je u skladu sa ovom naredbom,
 - životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,
 - proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže i nijesu dobijeni od SRM u skladu sa ovom naredbom,
 - izuzetno od treće alineje ove podtačke, ako životinje, od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda potiču iz države ili regiona klasifikovane kao država ili region sa kontrolisanim ili neodređenim BSE rizikom, za dalju preradu mogu se uvoziti trupovi, polutke ili polutke rasečene u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koje ne sadrže SRM, osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglije pod uslovom:
 - a) da se trupovi ili veleprodajni komadi koji sadrže kosti kičmenog stuba koji su SRM u skladu sa ovom naredbom označavaju jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici; i
 - b) u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati posebnu informaciju o broju trupova goveda ili veleprodajnih komada sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,

- proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza i ne potiču od njega,
- životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu zaklane nakon omamljivanja ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu ni ubijene istom metodom ili zaklane, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu, osim ako su životinje od kojih potiču proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koji je klasifikovan kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,
- ako životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza potiču iz države ili regiona koja je klasifikovan kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, životinje nijesu bili hranjene mesno-koštanim brašnom ili čvarcima, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE,
- ako životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza potiču iz države ili regiona koja je klasifikovana kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, proizvodi su proizvedeni i sa njima se postupalo na način kojim se obezbijuje da ne sadrže vidljivo nervno i limfno tkivo i da njime nijesu kontaminirani tokom postupka otkoštavanja;

2) za države ili regione sa kontrolisanim BSE rizikom:

- država ili region klasifikovani su kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom je u skladu sa ovom naredbom,
- životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,
- životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza namjenjeni izvozu nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu,
- proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su dobijeni od njega i ne sadrže MSM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza,
- izuzetno od četvrte alineje ove podtačke, za proizvode porijeklom od goveda mogu se uvoziti trupovi, polutke ili polutke rasečene u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koje ne sadrže SRM, osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglije,
- ako je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba, goveđi trupovi ili veleprodajni komadi trupova sa kostima kičmenog stuba označavaju se jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici,
- u slučaju uvoza u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati broj goveđih trupova ili veleprodajnih komada trupova sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,
- u slučaju da je porijeklo crijeva iz država ili regiona sa zanemarljivim BSE rizikom, pri uvozu obrađenih crijeva:
 - a) država ili region klasifikovani su kao država ili region sa kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,
 - b) životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu sa zanemarljivim BSE rizikom, i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,
 - c) ako crijeva potiču iz države ili regiona u kojoj je bilo domaćih BSE slučajeva: životinje su rođene poslije datuma uvođenja zabrane ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara ili proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni;

3) za države ili regione sa neodređenim BSE rizikom:

- životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu bile hranjene mesno-koštanim brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,
- životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapićastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu,
- proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže sledeće sastojke i nijesu dobijeni od njih:
 - a) SRM u skladu sa ovom naredbom,

- b) nervno i limfno tkivo vidljivo tokom postupka otkoštavanja,
- c) MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza,
- izuzetno od treće alineje ove podtačke za proizvode porijeklom od goveda, mogu se uvoziti za dalju preradu trupovi, polutke ili polutke razrezane u najviše tri veleprodajna komada i četvrti koji ne sadrže SRM osim kosti kičmenog stuba, uključujući dorzalne ganglije,
 - ako neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba, goveđi trupovi ili veleprodajni komadi trupova sa kostima kičmenog stuba označavaju se jasno vidljivom crvenom crtom na nalepnici,
 - u slučaju uvoza u Zajednički veterinarski ulazni dokument (ZVUD) treba upisati broj goveđih trupova ili veleprodajnih komada trupova sa kojih je neophodno odstranjivanje kosti kičmenog stuba,
 - u slučaju da je poreklo creva država ili regiona sa zanemarivim BSE rizikom, pri uvozu obrađenih creva:
 - a) država ili region klasifikovani su kao država ili region sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom,
 - b) životinje od kojih su dobijeni proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza bile su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu sa zanemarljivim BSE rizikom, i bile su podvrgnute ante mortem i post mortem pregledu,
 - c) ako crijeva potiču iz države ili regiona u kojoj je bilo domaćih BSE slučajeva: životinje su rođene poslije datuma uvođenja zabrane ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenima od preživara ili proizvodi porijeklom od goveda, ovaca i koza ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni.
6. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 5) ove naredbe ne primjenjuje se na države, odnosno regione sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom, ako pošiljka ispunjava sledeće uslove, i to:
- 1) životinje u pošiljci moraju da potiču:
 - iz krda u kome nije postojala sumnja ili potvrda sumnje na prisustvo hronične bolesti jelena i losova - Chronic Wasting Disease (u daljem tekstu: CWD) - u slučaju farmski uzgajanih životinja,
 - iz zone u kojoj nije postojala sumnja ili potvrda sumnje na prisustvo CWD - u slučaju životinja iz divljine;
 - 2) hrana životinjskog porijekla ne sme da potiče i sadrži iznutrice i kičmenu moždinu, a u slučaju:
 - farmski uzgajanih Cervidae - mora da potiče isključivo od mesa životinja za koje je primjenom patohistološke, imunohistohemijske ili druge metode propisane važećim kodeksom OIE utvrđeno da ne boluju od CWD,
 - divljih Cervidae - mora da potiče isključivo od mesa životinja za koje je primjenom patohistološke, imunohistohemijske ili druge metode propisane važećim kodeksom OIE utvrđeno da ne boluju od CWD, kao i da ne potiče od životinja iz zona u kojima je postojala sumnja ili je CWD dijagnostikovana u posljednje tri godine.
7. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtač. 6) i 7) ove naredbe ne primjenjuje se na sledeće pošiljke, ako te pošiljke ispunjavaju uslove iz tačke 8 ove naredbe:
- 1) topljenu mast, dobijenu od materijala kategorije 2, koja je namenjena za upotrebu kao organsko đubrivo ili oplemenjivač zemljišta;
 - 2) kosti i proizvodi od kostiju, materijala kategorije 2;
 - 3) topljenu mast, dobijenu od materijala kategorije 3 i sirovine za njenu proizvodnju, koje su namenjene za upotrebu kao organska đubriva ili oplemenjivači zemljišta ili hrana za životinje;
 - 4) proizvode od krvi;
 - 5) prerađen protein životinjskog porijekla;
 - 6) kosti i proizvode od kostiju, materijala kategorije 3;
 - 7) želatin i kolagen dobijeni od materijala koji nijesu koža;
 - 8) materijali kategorije 3 i dobijeni proizvodi.
8. Pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda porijeklom od goveda, ovaca i koza iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 ove naredbe, sertifikatom koji prati pošiljku, potvrđuje se sledeće:
- 1) nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi:
 - ne sadrže SRM u skladu sa ovom naredbom niti su od njega dobijeni, i

- ne sadrže MOM dobijen od kostiju goveda, ovaca ili koza i ne potiče od njega, osim ako su životinje, od kojih su dobijeni nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi, rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koji su klasifikovani kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom i u kojoj nije bilo domaćih slučajeva BSE, i
 - dobijen je od životinja koje nijesu ubijene, poslije omamljivanja, laceracijom tkiva centralnog nervnog sistema šipkom (duguljastim štapičastim instrumentom) koja se uvodi u kranijalnu šupljinu ili ubrizgavanjem gasa u kranijalnu šupljinu, osim životinja koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koja je klasifikovana kao država ili region sa zanemarivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, ili
- 2) nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi ne sadrže materijale od goveda, ovaca i koza, osim onih koji su dobijeni od životinja koje su rođene, neprekidno uzgajane i zaklane u državi ili regionu koja je klasifikovana kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom u skladu sa ovom naredbom, niti je dobijen od takvih materijala;
- 3) pored uslova iz podtač. 1) i 2) ove tačke, pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 podtačka 5) ove naredbe, sertifikat mora da sadrži sledeće:
- nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi potiču iz države ili regiona klasifikovanoj kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom i u kojoj nije bilo BSE slučajeva kod domaćih goveda, ili
 - nus proizvodi životinjskog porijekla ili od njih dobijeni proizvodi potiču iz države ili regiona klasifikovanoj kao država ili region sa zanemarljivim BSE rizikom i u kojoj bilo slučajeva BSE kod domaćih goveda, a dobijen je od životinja koje su rođene poslije datuma od kojega se u toj državi ili regionu efikasno sprovodi zabrana ishrane preživara mesno-koštanim brašnom i čvarcima dobijenim od preživara, kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE.
- 4) Izuzetno od podtačke 3) ove tačke, potvrda nije obavezna za uvoz prerađene hrane za kućne ljubimce koja je upakovana i označena u skladu sa propisom kojim je uređeno stavljanje na tržište hrane za životinje.
9. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 8) ove naredbe ne primjenjuje se ako pošiljke ispunjavaju uslove iz tač. 7 i 8 ove naredbe.
10. Pored uslova iz tačke 8 ove naredbe, pri uvozu nus proizvoda životinjskog porijekla i od njih dobijenih proizvoda iz tačke 1 podtačka 9) i tačke 7 ove naredbe, koji sadrže mlijeko ili proizvode od mlijeka porijeklom od ovaca i koza i koji su namjenjeni ishrani životinja, sertifikatom koji prati pošiljku, potvrđuje se da su ovce i koze od kojih su dobijeni ti nus proizvodi životinjskog porijekla i od njih dobijeni proizvodi od rođenja neprekidno držane u državi u kojoj su ispunjeni sledeći uslovi:
- 1) obavezno je prijavljivanje klasičnog skrepija;
 - 2) postoji sistem za podizanje svijesti, nadzor i praćenje;
 - 3) u slučaju sumnje na TSE ili potvrde klasičnog skrepija, na gazdinstva sa ovcama ili kozama primjenjuju se službena ograničenja;
 - 4) ovce i koze obobile od klasičnog skrepija ubijaju se i leševi se uništavaju;
 - 5) ishrana ovaca i koza mesno-koštanim brašnom ili čvarcima dobijenima od preživara kako je utvrđeno u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE zabranjena je i ta se zabrana efikasno sprovodi u celoj državi najmanje poslednjih sedam godina;
 - 6) mlijeko i proizvodi od mlijeka dobijeni od ovaca ili koza potiču sa gazdinstva na kojima nije uvedeno službeno ograničenje zbog sumnje na TSE;
 - 7) mlijeko i proizvodi od mlijeka dobijeni od ovaca ili koza potiču sa gazdinstva na kome najmanje sedam poslednjih godina nije dijagnostikovani ni jedan slučaj klasičnog skrepija ovaca ili su, poslije potvrde slučaja klasičnog skrepija ovaca:
 - ubijene i njihovi leševi uništeni ili su zaklane sve ovce i koze na gazdinstvu, osim priplodnih ovnova genotipa ARR/ARR, priplodnih ovaca koje nose najmanje jedan alel ARR i nijedan alel VRQ i drugih ovaca koje nose najmanje jedan alel ARR, ili
 - ubijene i njihovi leševi uništeni sve životinje kod kojih je potvrđen slučaj klasičnog skrepija, a na gazdinstvu se najmanje dvije godine od datuma potvrde poslednjeg slučaja klasičnog skrepija primjenjivalo pojačano praćenje TSE, uključujući testiranje na prisutnost TSE sa negativnim rezultatima u skladu sa laboratorijskim metodama utvrđenima u posebnom propisu, kod svih životinja sledećih životinja starijih od 18 mjeseci, osim ovaca genotipa ARR/ARR:
 - a) životinja koje su zaklane za ishranu ljudi, i

- b) životinja koje su uginule ili su ubijene na gazdinstvu, ali koje nijesu ubijene u okviru kampanje za iskorenjivanje bolesti.
11. Zabrana uvoza iz tačke 1 podtačka 10) ove naredbe ne primjenjuje se na pošiljke SRM za potrebe laboratorijske dijagnostike, obrazovanja i za naučnoistraživačke svrhe, koje potiču iz država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom.
 12. Pošiljke iz ove naredbe, kao i pošiljke mlijeka, proizvoda od mlijeka, koža, želatina i kolagena porijeklom od koža moraju poticati od zdravih životinja.
 13. Uvoz pošiljki u skladu sa uslovima iz ove naredbe može se vršiti iz država sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom sa kojima je organ uprave nadležan za poslove veterinarstva usaglasio i potvrdio sertifikat za uvoz pošiljki iz tačke 1 ove naredbe.
 14. Pod državama, odnosno regionima sa zanemarljivim, odnosno kontrolisanim BSE rizikom, u smislu ove naredbe, smatraju se države, odnosno regioni koji su kategorisani kao države, odnosno regioni sa zanemarljivim, odnosno kontrolisanim BSE rizikom u skladu sa utvrđenom OIE procedurom.
 15. Pod državama, odnosno regionima sa neodređenim BSE rizikom, u smislu ove naredbe, smatraju se države, odnosno regioni koji su kategorisani kao države, odnosno regioni sa neodređenim BSE rizikom u skladu sa utvrđenom OIE procedurom, kao i države, odnosno regioni koji još uvek nijesu kategorisani u skladu sa utvrđenom OIE procedurom, a na koje se primjenjuju uslovi uvoza iz ove naredbe za države, odnosno regione sa neodređenim BSE rizikom, do određivanja kategorije u skladu sa utvrđenom OIE procedurom.
 16. Ispunjenost uslova iz ove naredbe, kao i kategorija zanemarljivog, kontrolisanog, odnosno neodređenog BSE rizika mora biti potvrđena od strane nadležnog organa države izvoznice, a ako je potrebno i od nadležnog organa države porijekla, u međunarodnoj veterinarskoj potvrdi koja prati pošiljku.
 17. Lista država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom dat je u Prilogu 2.
 18. Radi sprečavanja unošenja prenosivih bolesti životinja i ljudi zabranjuje se uvoz:
 - 1) stajnjaka;
 - 2) materijala kategorije 2 i kategorije 3 od životinja, uključujući i divljač, koje nijesu preživari, osim materijala za koje posebna stručna grupa koju formira uprava nadležna za poslove veterinarstva utvrdi da nema rizika od unošenja prenosivih bolesti životinja i ljudi.
 19. Uvoz pošiljki može se zabraniti ili dozvoliti na osnovu procjene rizika, uvidom u dokumentaciju nadležnih organa države porijekla i države izvoznice, neposrednim uvidom stručnih lica uzimajući u obzir odgovarajuće mišljenje posebne stručne grupe.
 20. U slučaju tranzita, pošiljke iz tačke 1 ove naredbe moraju da napuste Crnu Goru u roku od 24 časa od dana ulaska, a nadležni inspektor na ulaznom graničnom prelazu obavještava nadležnog inspektora na izlaznom graničnom prelazu o provozu pošiljke.
 21. Ako se utvrdi da pošiljka nije otpremljena u roku iz tačke 20 ove naredbe nadležni inspektor obavjestiće organ uprave nadležan za poslove policije i organ uprave nadležan za poslove carine.
 22. Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ove naredbe.
 23. Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba o preduzimanju mjera za sprječavanje unošenja zarazne bolesti životinja transmisivnih spongiformnih encefalopatija u Crnu Goru ("Službeni list CG", broj 44/08).
 24. Ova naredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

□ U ovu naredbu prenesene su odredbe člana 15 i priloga IX Uredbe (EZ) br. 999/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija / Regulation (EC) No 999/2001 of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 laying down rules for the prevention, control and eradication of certain transmissible spongiform encephalopathies.

Broj: 323-68/19

Podgorica, 31. decembra 2019. godine

Ministar,

mr Milutin Simović, s.r.

PRILOG 1

Specifični rizični materijal (SRM)

Kao specifični rizični materijal određuju se sljedeća tkiva i organi ukoliko potiču od životinja iz države, odnosno regiona sa kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom i to:

- 1) kod goveda:
 - a) starijih od 12 mjeseci: lobanja, osim kosti donje vilice, uključujući mozak, oči i kičmenu moždinu sa ovojnicom;
 - b) starijih od 30 mjeseci: kosti kičmenog stuba, osim transverzalnih i spinalnih izdanaka cervikalne, torakalne i lumbalne regije, kosti repa i medijalnog grebena i krila krsne kosti, uključujući dorzalni koren ganglija;
 - c) bez obzira na starost: krajnici i zadnja četiri metra tankog creva, slepo crevo i mezenterijum;
- 2) kod ovaca i koza:
 - a) starijih od 12 mjeseci, odnosno kod kojih su izbili stalni sjekutići: kosti lobanje, mozak, oči, krajnici i kičmena moždina sa ovojnicom;
 - b) bez obzira na starost: slezina i ileum.

Kao specifični rizični materijal određuju se sljedeća tkiva i organi ukoliko potiču od životinja iz države članice Evropske unije i regiona na teritoriji Evropske unije sa zanemarljivim BSE rizikom i to:

- 1) kod goveda starijih od 12 mjeseci: lobanja, osim kosti donje vilice, uključujući mozak, oči i kičmenu moždinu sa ovojnicom;
- 2) kod ovaca i koza:
 - a) starijih od 12 mjeseci, odnosno kod kojih su izbili stalni sjekutići: kosti lobanje, mozak, oči, krajnici i kičmena moždina sa ovojnicom;
 - b) bez obzira na starost: slezina i ileum.

PRILOG 2

Lista država, odnosno regiona sa zanemarljivim, kontrolisanim, odnosno neodređenim BSE rizikom

1. DRŽAVE I REGIONI SA ZANEMARLJIVIM BSE RIZIKOM:

1) Države članice Evropske unije:

- Austrija;
- Belgija;
- Bugarska;
- Češka Republika;
- Danska;
- Estonija;
- Finska;
- Hrvatska;
- Holandija;
- Italija;
- Kipar;
- Letonija;
- Litvanija;
- Luksemburg;
- Mađarska;
- Malta;
- Njemačka;
- Poljska;
- Portugal;
- Rumunija;
- Slovačka;
- Slovenija;

- Španija;

- Švedska;

2) Regioni država članica Evropske unije:

- Sjeverna Irska;

3) Države članice Evropskog udruženja slobodne trgovine:

- Republika Island;

- Kneževina Linhenštajn;

- Kraljevina Norveška;

- Švajcarska Konfederacija;

4) Treće države:

- Republika Argentina;

- Australija;

- Federativna Republika Brazil;

- Republika Čile;

- Republika Kolumbija;

- Republika Kostarika;

- Republika Indija;

- Država Izrael;

- Japan;

- Republika Namibija;

- Novi Zeland;

- Republika Panama;

- Republika Paragvaj;

- Republika Peru;

- Meksiko;

- Nikaragva;

- Južna Koreja;

- Republika Srbija;

- Republika Singapur;

- Sjedinjene Američke Države;

- Istočna Republika Urugvaj;

5) Regioni trećih država:

- Narodna Republika Kina, isključujući Hong Kong i Makao.

2. DRŽAVE I REGIONI SA KONTROLISANIM BSE RIZIKOM:

1) Države članice Evropske unije:

- Irska, Republika Grčka, Republika Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo osim Sjeverne Irske;

2) Treće države:

- Kanada;

- Ekvador;

- Tajvan;

3. DRŽAVE I REGIONI SA NEODREĐENIM RIZIKOM:

Države i regioni koji nijesu navedeni u tač. 1 i 2 ovog priloga.